

आयातीत वस्तु भन्सारमै चेकजाँच गर्न सुभाव

कारोबार संवाददाता

काठमाडौं, २४ जेठ

तेसो मुलुकबाट आयातीत वस्तु सिधै नेपालको सुख्खा बन्दरगाह वा भन्सार कार्यालयमै चेकजाँचको व्यवस्था गर्न सरोकारवालाहरूले सुझाव दिएका छन्। तेसो मुलुकबाट आयातीत समान भारतका विभिन्न स्थानमा चेकजाँच गर्दा हुवानी लागत बढी लाने भएकाले सिधै नेपालको सुख्खा बन्दरगाहमा चेकजाँचको व्यवस्था गर्न उनीहरूले जोड दिएका हुन्।

साउथ एसिया बाच अन ट्रेड, इकोनोमिक्स एन्ड इभाइरेमन्ट (साउती)का अध्यक्ष पोष्टराज पाण्डेले वैदेशिक व्यापारमा वस्तुका लागत घटाउन तेसो मुलुकबाट आयात हुने वस्तु सिधै नेपालको सुख्खा बन्दरगाहमा मात्र चेकजाँचको व्यवस्था मिलाउपर्ने बताए। “तेसो मुलुकबाट आयात हुने वस्तु भारतको कोलकाता बन्दरगाहसम्म आउँछ,” सोमबार राजधानीमा गरिएको नेपाल-भारत व्यापार अन्तर्क्रियामा उनले भने, “सीआईएफ नेपालको सुख्खा बन्दरगाह भए कोलकातामा कुनै कागजी प्रक्रिया गर्नुपर्दैन। हुवानी छिटो भई लागत घट्छ।” सीआईएफ नेपाल गर्न अन्तरराष्ट्रिय रूपमा नेपालको

सुख्खा बन्दरगाहमा म्यापिड गर्नुपर्छ भने भारतसँग पनि समझौता गर्नुपर्ने हुच्छ। नेपालसम्म दुवानी र बिमाको खर्च उत्पादक कम्पनीले नै बेहोर्छ।

भारतसँग व्यापारमा निर्यात सिध्य र आयात मिन्तर वृद्धि भइहेको पाइडेले बताए। “भारतसँग व्यापारमात्राता कम गर्न उत्पादन र उत्पादकत्व क्षमता वृद्धि गर्नुको साथै व्यापार विविधीकरण गर्नुपर्छ, यसमा निजी क्षेत्र र सरकार दुवैको चासो छैन,” उनले भने, “निर्यात गर्ने वस्तु क्वारेन्टाइनमा गएर फर्किछ, यसलाई नेपाल-भारत सरकार मिलेर एड्रेस गर्नुपर्छ।” निर्यातका लागि

हवातै घट्छ।” तेसो मुलुकबाट आयात हुने वस्तुमा मात्र नगद प्रोत्साहन दिने गरिएको भन्नै श्रेष्ठले भण्डै दुईताहाइ व्यापार हुने भारतमा पनि नगद प्रोत्साहन आवश्यक रहेको बताए। “भारतसँग व्यापार निर्यात बढाउनका लागि व्यापार सन्धिमा भएका प्रावधान पूर्ण कार्यान्वयन भएका छैनन्,” उनले भने, “निर्यात गर्ने वस्तु क्वारेन्टाइनमा गएर फर्किछ, यसलाई नेपाल-भारत सरकार मिलेर एड्रेस गर्नुपर्छ।” निर्यातका लागि

जोडिएको छैन” उनले भने, “यसले चेकजाँचमा ढिलाइ हुने गरेको छ।” नेपाल उद्योग परिसंघका अध्यक्ष हरिभक्त श्रेष्ठले गैरभन्सार अवरोध हटाए नेपाल-भारतबीच व्यापारमा लागत घट्दै बताए। “भारत-नेपालबीचको संयुक्त लगानीमा धैर्य राखो भइरहेको छ,” उनले भने, “अब उत्पादनमूलक क्षेत्रमा पनि लगानी आवश्यक छ।” नेपालको भन्सार बिन्दुगा ठाउँ साँयुरो रहेकाले समस्या भएको उनको भनाइ छ।

वाणिज्यमन्त्री जयत चन्द्रले बढ़ दो व्यापारघाटा र निर्यात सीमितताका कारण वैदेशिक व्यापारमा सन्तुष्ट नभएको बताए। “न्यून लगानी, अप्याप्त पूर्वाधारका कारण निर्यात बढान सकेको छैन,” उनले भने, “हामीले मूल्य शृद्धिला विकासमा ध्यान दिइरहेका छौं।” व्यापार सहजीकरण तथा सरलीकरणका साथै पूर्वाधारको विकास, मानव संसाधन विकास गर्ने आवश्यक रहेको उनले बताए।

वाणिज्य सचिव डिन्द्रप्रसाद उपाध्यायले उत्पादन न्यून हुँदा व्यापारघाटा बढाउ गएको बताए। “पेट्रोलियम पदार्थ, कृषिजन्य वस्तुलगायतको धेरै हिस्सा आयातले ओगटेको छ,” उनले थेरे, “जलविद्युत र कृषि वस्तु विकास गर्न सके धेरै घट्छ।”

बढ्दो व्यापारघाटा र निर्यात
सीमितताका कारण वैदेशिक व्यापारमा
सरकार असञ्चुष्ट

क्षेत्र औद्योगिक आधार सिर्जना गर्नुको सङ्ग बढी नाफा कमाउन लागेको छैन।”

“तेसो मुलुकबाट आयात हुने वस्तु सिधै नेपालको सुख्खा बन्दरगाहमा ल्याउन अन्तरराष्ट्रिय म्यापिड गर्नु आवश्यक छ,” नेपाल उद्योग वाणिज्य संघका उपाध्यक्ष दिनेश श्रेष्ठले भने, “सीआईएफ नेपालको बन्दरगाह गेरपछि अन्य ठाउँमा चेकजाँच हुँदैन, सिधै नेपालमा मात्र समानको चेकजाँच हुच्छ। यसले कोलकातामा बढी समय पर्खिनुपर्ने समस्या हटाए हुवानी लागत

आवश्यक पूर्वाधार पनि निर्माण गर्नुपर्ने उनको भनाइ छ।

पूर्वाधारिज्य सचिव तथा व्यापारविज्ञ पुस्तोलम ओभाले गैरभन्सार अवरोध क्वारेन्टाइन, फुड परीक्षण, ट्रानिंट शुल्क, अतिरिक्त भन्सार महसुलका साथै डकुमेन्टेसन र दुई भन्सारबीच कार्य समय नमिलेको बताए। “नेपाल र भारतको बन्दरगाह र सुख्खा बन्दरगाह भन्सारमा विद्युतीय तथ्याक आदान-प्रदान (ईडीआई) र अन्तरराष्ट्रिय व्यापार केन्द्रसँग